

ACC. N:R M. 9913:1-10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne*

Upptecknat av: *Dora Karlberg*

Härad: *Torna*

Adress: *Enelovsgatan 2, Helsingborg*

Socken:

Berättat av: *Densamma*

Uppteckningsår: *1946*

Född år *1881* i *Chicago, Ill. U.S.A.*

Bröllop och bröllops seder.

s. 1-10. Lu F. 52.

Bröllopp och bröllopseder.

Jag minns att jag en gång var med mamma och morfar på ett bröllop. Väl med anledningen att jag var för liten att stanna ensam hemma. Men där var även andra barn så det är ju möjligt att även barnen "va bärna" som bjodna hette på bygnadset.

Det var i en gård i närmaste by. Jag kommer ihåg att vi åkte dit i en stor sterinda som var klädd med grönt. Vi var många, men vem som ägde "ekipaget" vet jag inte, vitt var det dock inte vi hade bakken häst eller vagn. Håstet var det säst från bröllopsgården för att hämta oss.

Bröllopsgården var vackert smyckad med mappar av grönt. Palen där vi

Lu F. 52.

2/

M. 9913:2.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

och sågde rum var särskilt racker med
blommor och ljus, på något som de kal-
lade altare. Bruden var klädd i svart
klänning med slöja och slöja som var lika
lång som slöjet. Myrten var hög och
stor, som mammor och de andra gummor
na skäppt till av sina myrtenträd. Det
var visst alltid sed. Brudgummen var
i frack, som han lånat av mormor,
får han hade två. Den ena var visserligen
gammal och grön av ålder, men det var
ju dock frack och brudgummen var min-
sann riktigt stilig i den.

Än själva den högtidliga aften kriget har
jag inget minne av, får vi barn ju
hålla oss till annat rum, får inte
störs. Så snart kommer jag ihåg de

våldiga borden i stadtugan, digrande under mat och dryck, som vi senare påträffades omkring. Rätternas antal och sammansättning, var jag väl för liten att följa mig på, eller reflektera över. För mig fanns två sorters mat sådana som var god och sådana jag inte tyckte om, men som jag dock måste äta då det bjöds. Om det "bugades" ja det brukades ju alltid, så naturligtvis "bugades" det även vid bröllop och det tog sin rumdliga tid innan man kunde börja med ätandet. Sen tog det nog timmar innan ätandet tog slut. Det hade jag för länge sen smakat ifrån och lagt bort på "Kackellansbänken" och där hade jag fått sällskap av fler smätningar, som heller inte

4/

M. 9913:4.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

rikat hålla ögonen öppna.
Senare på kvällen dansades det på en bär-
ad'loge. Då var vi barn inte många
längre, då ville vi vara med, vilket vi
också fick. Det var inte något njun-
de med liggandet på bestämd tid.
Solen stod högt på himlen, då vi åkte
hemåt, för att nästa dag åka dit,
till "annandagsgille".
Det var dock inte så många som
då var nog mest släkten. Jag tror inte
vi kunde räknas dit, vi var kanske
med därför att det var vår fraktsam
brudgummen lånat. Detta senare är
min refleksion nu, men det kan ju
en tänkas att det var för gammal vän-
skaps skull.

5/

M. 9913:5

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Derför danser man dansade, ja det var
väl vals, polka, marscher, galloper och
Kadilj och kanske ännu några till.
Näst dansades klampen av bruden, jag såg
den hänga snett neråt ryggen på henne
men hur det gick till att den kom dit,
vet jag ej.

De gäster som hade för långt att gå eller åka
hem, men som skulle vara med mer
än första dagen fick ju ligga över i fest-
gården, men det var ju likadant vid
alla stora fester. Då bäddades det system-
mässigt på golvet och då kröp både unga
och gamla ihop, av båda könen. Det
prjåkades och flidades då sökte sig tillhops
helt om de hade ett gott öga till varann
än självklart, men vad gjorde väl det?

6/

M. 9913:6.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

De gick ju till sängs fullt påklädda, till -
sammans med dusintals andra och alla
var lika "stygghetliga och såg lika ruggna"
ett nästa dag.

För musiken på alla kalas "samlade"
man in pengar, någon överenskom-
men betalning fanns de nog inte. Vid
bröllop och begravning fanns säkert
prästen en hacka, större ju rikare veder-
börande var. Hur det var med koker-
skans betalning, längre tillbaka i tiden
vet jag inte, men sen jag blev större fanns
alltid kokerskan vid våra bjudningar
ett överenskommet arvode. Dessutom
fanns de alltid "färing" med hem och
det kunde numera vara ganska myg-
la. Sedan är sedan säkert än idag.

7/

M. 9913:7

LUND'S UNIVERSITET'S
FOLKMINNESARKIV"Om en brud var med barn"

gick hon inte bära krona. Då gick hon
näja sig med någon annan bräddslädd,
kanske en krans av hängsviss. Åtmin-
stone nu jag blev stor nog att fästa saken
vet jag att det ansågs som en skam om
vederbärande blev med barn innan det
var tillåtet. Om en flicka reste bort på
någon längre tid, så förlades och tapp-
ades värre, om den eventuella orsaken och
hon hade kanske fått en fläck på sitt
rykte som inte var så lätt att trätta
av. "Där må du ha varit orsak eller
ej." Om bruden fört varit gift, gick
hon inte bära vare sig slöja krans eller
krans. Om prästen var säker på att en
brud var med barn, kunde han utan

vidare få rycka av henne både slöja och
krona och vet också att det hände må-
gang.

Det fanns särskilda personer, som gick om-
kring och klädde bruden förr i tiden. Sen-
re blev det nog mer allmänt att en vä-
ra anhängig gjorde det, eller kanske sön-
nerkan som sytt brudslädningen.

Det var dock inte tillåtet att se bruden
förrän det var tid att fara till kyrkan
eller gå in i nästa rum där präst och
och gäster i så fall väntade.

Bridgummen skulle förr i tiden möta
sin brud utanför dörren till det rum
där han blivit klädd, eller kanske
skulle han hämta henne därinne, det
var olika. Bruden skulle dock fästa

9/

M. 9913:9.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKLIVSBIBLIOTEK

myrtenkransen på brudgummens rök-
rygsflag.

Att bruden inte fick spegla sig utan i ett
vattenfat, eller att hon skulle ha ett
lånat plagg på sig, eller ha ett mynt
i skon, det har jag aldrig hört anta-
las, märkligt är ju dock, att det var bruk-
ligt även i de trakter där jag bott.

Vad pyntningen av bröllopsgården i gam-
la tider beträffat så var det nog med
den, som med klädseln av majstång,
så många ungdommar som kunde,
ville nog vara med, för bara det var
ju fest.

s. k. Utspartering

hade man för både brud och brudgum
för i tiden litet som nu. Kanske var

det dock mest de manliga kontrahän-
na det gällde för. Så var det till att
runda om och kunde man få den bli-
vande äkta mannen "steltigt full,"
tyckte man säkert att det var sär-
skilt vällydat.